

ARANYOSVIDÉK.

Torda-Aranyosmegye közigazgatási, közművelődési, társadalmi heti lapja és a Torda-aranyosmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre . . . . . 6 frt.
Fél évre . . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr
Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES LAP ULAJDONOS:

K. WERESS SÁNDOR.
Szerkesztőség: Hidutca 32.
Lapkiadó: **HARMATH JÓZSEF**
kereskedő-nyomdatulajdonos-czég. főtér.

H I R D E T É S I D I J.

Arzsabály szerint.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kapuzárás után.

E héttel bezárultak az iskolák ajtai. Tanító, tanítvány pihenni tértek. Csendesebb lesz ezentúl Torda város is, a vig, s örökös tréfátoró járó gyermek-sereg a jó szülők ölelő karjaiba sietett. A mamák örömittasan szoritják keblökre az oly sokáig távollevőt, az annyszor emlegettetet. Az apa üdvözlő csókok után a bizonyítvány után tudakozódik. Nyugodtan mosolyogva áll az igyekvő, jó előmenetelű kis ember, szemlesütve hallgat a rossz tanuló.

Az első örömök elmúltával megkezdődnek a beszélgetések a nagy tanuló pályaválasztását illetőleg. A bizonyítvány, s a gyermek egy-egy elröppent szava, kedvencz játéka, s legfőképp ősi traditióink elég alap a tervezetésre. Ez idő szerint még nem nehéz eltalálni, mi a megállapodás vége. Jogász, theologus, tanár. Meg is esik, hogy a végzett pap, ősei kis vagyonkájára tér pár holdját művelni, s theologiai ismereteinek a falubiróságnál hasznát veheti. Sőt oly állásba is jutnak a sok tanulás után nem éppen kevesen, mely foglalkozásokhoz csak írni, olvasni, számolni tudás, s egy kis pénz kell.

De miért akarnánk mi elődeink éltétől eltérni! Régen a jogász s említettékből minden kitélt, miért volna ma másképp? Nem mondjuk, hogy említett

pályáknak jelenleg nincs jövőjük, de általában a tudományos pályák ma már túltömtek. Akármilyen kis hivatalra napjainkban százával érkeznek a folyamodványok, ha valaki 500 frttal végzetl, magasabban hordja orrát, mint a két keze munkája után becsülettel megélő iparos. A fővárosi 24 tanítói állásra éppen 400 konkurens akadt.

Ki ezt egészséges állapotnak tekint, ám vezérelje fiát ily pályára. Ismerünk mi oly végzett papnövendéket, ki már négy év óta rokonai kegyelem kenyereén él, s látunk példákat, hogy olyan orvosok és ügyvédek akadnak, kiknek a mindennapi kenyerek is alig kerül ki.

Másrészt nem egy eset áll előttünk, hogy 16 éves mulakatos naponkint 3 frtot keres, évenkint 1080 frtot, a mennyihez törvényszékhez került legalább 24, 25 évig tanuló ifjút — ugy 10 év múlva 35 éves korában. Köztünk élnek ifjak, kik már 17 éves korban, mint kész emberek, jövedelmező, s kissé több előmenetelt biztosító álláshoz jutottak, mint bármelyik más pályán élő volt tanuló társuk 17 évi tanulás után.

Nyitva van a katonai pálya is ifjaink előtt, a tiszthiány, a számos rangfokozat, a jó fizetés elég kecsesgató lenne.

Nem czélunk ezuttal a különböző pályák felsorolása, csak bátrak vagyunk a figyelmet a praktikus pályákra is felhívni. Kevesebb előképzettség mellett összehasonlíthatlanul nagyobb előnyöket hoznak. Hány, de hány oly műszaki alkalmazott van a cellulose-gyárnál is, kinek kézügyessége több fizetést biztosít, mint sok hivatalnok jövedelme.

Iskoláink ugy se olyanok, hogy ezekből kilépve, rögtön a pályaválasztás nehéz kérdése előtt állanánk. Legmagasabb iskolánk, az áll. polg. iskola is csonka, 5 osztályu, s minden betetőzés nélküli. Nincs szaktanfolyama. Jelen szervezetében kis gymnasium szerepét tölti be. A latin, s az ötödikben a görög oly oly mérvben tanítatják, mint bármely gymnasiumban. Az unitárius statusnak — mely a classikus nyelveket taníttatja — ez áldozatkészességét sokan igényben is veszik. A mi szűkebb hazánkban, Erdélyben mindenki a tudományos pályára tölul; legtöbbször a polgári iskolákban csak rendkívülieg szereplő classikus nyelveket tanulták és ha elvégezték itt az öt osztályt mentek tovább Kolozsvárra a hatodik gymnasiumba. Csak a latinból kellett díjtalan felvételi vizsgálatot tenni az alsó négy osztályból lépve át, az alsó négy osztályban a többi tárgy a gymnasium, s reáliskola tárgyaival megegyezvén.

AZ „ARANYOSVIDÉK“ TÁRCZÁJA.

Kiváló nők életéből.

A tehetséget, a hajlamot az ember lelkében kiirtani nem lehet, s ha a tehetséghez és hajlamhoz a kitartás és erős akarat társul szegődik, a siker ritkán marad el csak hogy milyen kitartás, milyen küzdelem és mennyi csalódás árán ér az ember czélt, kivált ha megrögzött előítéleteket, régi hagyományos szokásokat és felfogásokat készült megtámadni és újításokkal hadat üzen a maradiságnak!

Társadalmunk még mindig bizonyos idegenkedéssel és bizalmatlankodással nézi azt a mozgalmat, a mely a művelt nyugati nemzetek modern nővilágában napról-napra határozottabb alakot ölt és a melynek czélja befolyást szerezni a nőnek oly téren is, melyet a férfiak ezelőtt kizárólagos tulajdonoknak tekintettek.

A nők áldásos és tappintatos működésének már annyi példája áll előttünk, hogy nyilvános társadalmi szereplésük már megszokottá válik.

A helsingforsi finn nőegyesület kiadásában egy könyv jelent meg, mely tizenhárom oly nőnek életrajzát tartalmazza kik, tehetségükkel és czéltudatos, fáradhatatlan munkájukkal meglepő eredményt értek el, a társadalmi életben kimagasló helyet vívtak ki maguknak és a népnevelés, nőnevelés, jótékonyág és irodalom terén

és a nőemancipáció kérdésében nemcsak hazájuknak, hanem az egész emberiségnek javára, nagyszabású tevékenységet fejtettek ki.

Ezen nők, a kikről az említett könyv szól a legellentétebb érzelmű, érdekű és vérmérsékletű nemzetek szülőttei. Van köztük finn, svéd, norvég, dán, német, orosz, angol, magyar, francia és amerikai, sőt még hindu is. Születésük, fajuk és nemzetiségük dacára van egy közös vonásuk: mindegyiknek szemé előtt nemes ideál lebegett és mindegyik valami kulturális czél érdekében szállt síkra.

Némelyiknek életé valóságos regény. Olyan regény, mely megtörtént, melyben az élet tragikus küzdelmei nem költöztek, melynek hősnője nem képzelt alak, a ki csak az író agyában szülemlik meg, hanem valóságos test és lélek, valóságos ember, gyöngye nő, a ki azt a sok keserűséget, melylyel pályáján találkozott, átértette és átszenvedte.

Tíz évvel ezelőtt Finnországban Aström Emma Irén kisasszonyt a filozofia magisterévé avatták föl. Ő volt Finnország első női magistere.

Aström Irén azon nők közé tartozik, kiket sem a nélkülözés, sem a szenvedés, sem a balsiker nem képes utjokban a maguk elé tűzött czél felé megállítani. Fázott, éhezett és tanult. Fiatal éveik küzdelmek közt teltek el, de végre mégis elérte, a miután törekedett; fáradhatatlan kitartását a legszebb siker koronázta; elérte czélját.

Ez a kiváló tehetségű nő 1847. április hó

28-án Tótsalában született. Atyja a ki földmérő volt, kis birtokának jövedelméből, s munkájából csak nagy nehezen tudta családját fentartani. Emma a szülei háznál nyerte első nevelését, mert a környékben iskola nem volt. Leginkább a ház körül forgolódt, s nyáron a házi állatokat legeltette.

Naphosszat elálmodozott és a természet szemlélete ellenálthatatlan tudásvágyat ébresztett benne. Reszketek a könyvekért és a tudásvágy mindig lázasabban gyötörte.

Konfirmatiója alkalmával olyan okos megfontolt feleleteket adott, hogy magára vonta a lelkész figyelmét is, ki a gyermekeket a konfirmatióra előkészítette. A lelkész fölkereste a leányka atyját és figyelmeztette, hogy milyen kár, hogy nem igyekszik enyhíteni gyermekének szenvedését, melyet a ki nem elégitett tudományozomj okoz neki. Jóllehet szülei kik különben sok nélkülözésen, nyomoruságon és szenvedéseken mentek keresztül, ilyen bajról sosem hallottak, a fiatal lelkész ismételt intésére végre rászánták magokat, hogy leányukat 1865 őszén a jyvaskylä-i nevelő-intézetbe küldték. Az intézetben finn nyelven tanítottak és ámbár Emma ezt a nyelvet csak tökéletlenül bírta és minden rendszeres készütség nélkül lépett a vizsga elé, szép sikert mutatott föl, negyvenhat tanuló közül a negyedik helyre került, s így az első három évre fölvetették a bennlakó növendékek közé.

Éjjel-nappal tanult, oly nyelven, melyet

Ezentulis ugy lesz. Ki I., II., III., IV. osztályból lép át a gymnázium magasabb osztályába, csak a latinból vizsgázik, s ez egy utánnalátó tanulónak könnyen is fog menni, ugyanis ép oly mérvben tanulja a mi iskolánknál is a nyelvet. A reálba átlépő francia nyelvből vizsgázik. De az V-ik osztály már kivétel. Itt nem elég, mint eddig nem törvényesen tették, csak latin s görögből való felvételi vizsgálat után való átlépés a gymnázium VI. osztályában. A minister ezt ezentul meg nem engedi. Az V-ik osztályban nem csak a klasszikus nyelvekben, de minden tárgyban oly lényeges az eltérés, hogy mindenből felvételi vizsgálat alá kell állania a tanulónak. Ha valaki a polg. iskolás tárgyak mellett a gymnáziumi tantervi különbözeti tárgyakat is utánna tanulja, s ha Borbély tanár úrtól, vagy más e nyelvek privat-tanítását elvállaló tanártól a latin s görögöt is utánna pótolja, csak úgy léphet át jövendőben is a tordai kollegiumból bármely gymnázium VI-ik osztályába, mint eddig. Arról szó sincs, hogy a jövő iskolai évre az V-ik osztály megszűnik.

Az unitárius status a minister azon rendelete folytán, hogy az itteni V-ik osztályból a gymn. VI. osztályába való átlépésnél, nem mint eddig csak latin, s görögből, de az összes tárgyakból felvételi vizsgát követel, a polg. isk. V. osztályában a latin- s görög nyelvek tanítását beszünteti, de azért a polg. iskola V-ik osztálya fenn fog állni, ha csak egy tanuló is iratkozik be, a tanítás a szokott keretben tovább fog haladni. Sőt az a törekvés, hogy még a VI-ik osztály is megnyíljon, nemhogy az iskola redukáltassék. Teljes bizalommal térhetnek vissza a szülők a szeptember elsején kezdődő beiratkozásakkor. Kik a praktikus pályákra óhajtják képeztetni gyermekeiket, a tordai iskolát

eleinte csak nehezen értett meg. Daczára ennek, egy pillanatra sem csüggedt el, hanem lankadatlan buzgósággal dolgozott tovább. Könyvei annyira lekötötték figyelmét, hogy még alig látta városának utcáit, s alig ismert valakit társai közül.

Néhány hónappal belépése után levelet kapott hazulról, melyben megtudta, hogy atyját egy elveszett örökösödési per teljesen tönkre juttatta. A szülei háztól tehát nem számíthatott többé segítséget.

E szomorú hír kétségbe ejtette a fiatal leányt. Jövőjét látta megsemmisülni. Igazgatójának szemébe ötlött levertsége. Részteljes kérdéseire a magába zárkozott természetű leány elmondta baját. Az igazgató megszánta növendékét, minden tőle tehető elkövetett, hogy Emma folytathassa tanulmányait. Az intézetben ingyenes helyet eszközölt ki számára.

A harmadik év leteltével azonban Emmának, az intézet alapszabályzata szerint, s csak mint bejáró növendék látogathatta az intézetet. Lakás után kellett tehát látnia és fogadott is a városkában egy kis szobát. Reggelként éhséget sokszor egy marék hóval igyekezett csillapítani, melyet az iskolába menet az uton szedett fel. Ebédnél az intézet jószívű igazgatója látta el; nélküle akár éhen vesztett volna el.

Az intézetnek egy másik tanára a kitünő eszű leánynak órákat adott a betű-számantából

mult évi egészében találják, kik pedig latin-iskolába óhajtják járni azok is négy alsó osztályban sok tárgyban még nagyobb és semmikép se kisebb képzést adhatnak gyermekeknek polgáriskolánknál. Az V-ik osztályban a latin- s görög nyilvános tanítás be lesz szüntetve, ha valaki magán uton pótolja e nyelveket, s a többi tárgyakból is a felvételi vizsgának aláveti magát, átléphet a gymnázium VI-ik osztályába

Volenszky Gyula.

Iskolai vizsgák.

A polgári- és vele kapcsolatos unitárius felekezeti iskolák vizsgái Tordán f. évi június hó 18—29-ig bezárólag tartattak meg.

Négyféle iskolát lehet itt megkülönböztetni. 1) az elemi leányiskola Haller Zsuzsa tanítónővel, melyben 18-án voltak meg a vizsgák. 2) A polgári leányiskola 20-án és 21-én tartott vizsgáit 22-én zárta be a torna-vizsga, alkalommal Simó Béla kir. tanfelügyelő ünnepélyes didaktikai beszédet intézett a növendékekhez és tanítóikhoz. 3) A polgári fiúiskola hol 23., 24. és 25-én jártak le a vizsgák Simó Béla tanfelügyelő elnöke mellett s 26-án volt az ünnepélyes bezárás, mely alkalommal maga a tanfelügyelő nyújtotta át az arra érdemes tanulóknak a szörgalmi és ösztöndíjakat.

Szükségesnek tartjuk felemlíteni, hogy e jóravaló iskola növendékeinek buzdításul, kik és mit ajándékoztak jutalmi díjaknak.

1. Báró Kemény György nyug. főispán ur 1875. óta évenként 2—2 drb 10 frankos aranyot ad magyarnyelvtani dolgozatok jutalmazására. Ez évben ezeket Kálmán János és Sipos András IV. oszt. tanulók nyerték meg.

2. Osztián Kristóf 1 drb. 10 frankos aranyot ajándékozott egy szegény, de jó tanuló számára, mit Sirtófalvi Tihamér III. oszt. tan. nyert el.

3. Simó Béla kir. tanfelügyelő 1 drb. 10 frankos aranyot ajándékozott Kálmán János IV. oszt. tanulóknak kitünő tanulásáért.

4. A tantestület Osztián Ernő V. o. tanulót tüntette ki jeles tanulásiáért, megajándékozván Radó Antálnak „Idegen költők albuma” cz. szép könyvével

5. Dr. Szentpétery Lajos megyei főorvos 5 drb. beces könyvet ajándékozott jó tanulók részére. Elnyerték: Gálfi Zsigmond, Zöld János, Zalányi Ferencz, Székely János és Kruck Zoltán tanulók.

és azt indítványozta, hogy igyekezzenek az érettségi vizsgát letenni.

Ezzel a gondolattal Emma már maga is régen foglalkozott, de mindig azt hitte, hogy ennyire sosem lesz képes eljutni.

A tanfolyam végeztével valamennyi társnője közt ő vizsgázott legjobban, s mint első hagyta el az intézetet. Csakhamar alkalmazást is kapott egy magán iskolánál, de ezzel korántsem érte be. Tanult tovább és különösen a latin nyelvet igyekezett elsajátítani, hogy régi vágya teljesüljön és az érettségi vizsgát is letelhesse.

Szándéka kitudódott. Tanácsadói nem mind helyeselték tervét, sokan mindent elkövettek, hogy lebeszéljék, s egyszerű tanító maradjon, mint mondták.

— Finnország szegény, tudatlan népének oktatását tűzze ki élete feladatának.

Megmaradt akarata mellett, ott hagyta állását. Száz finn márkányi megtakarított pénzcskéjével Helsingforsba költözött és szegény bérelt lakásban készülni kezdett az érettségi vizsgára

Harminczfokos hidegben, fütelen szobában kényeren és vizen élve tengődött.

Szerencséjére pártfogója is Helsingforsba költözött, ki megint helyet adott neki ebédő asztalánál.

Quitlin középiskolai tanár ingyenes latin-leckéket adott a leánynak. 1873-ban az érettségi vizsgát letette, s több iskolánál tanítónői

6. A tordai keb. polgárok ajándékából „Torda város és környéke” (irta Orbán B.) cz. műből az idén is osztottak ki 8 példányt és pedig: Létai József és Fosztó Tihamér V. o., Kruck Elemér IV. o., Gál Zsigmond, Gálfi Ferencz III. o., Kovács János, Czakó László és Apáthy Gyula II. oszt. tanulóknak.

7. A Fehér Márton-féle alaptól az 1 ezüst frtos tallért Fosztó Tihamér V. o. t. nyerte el szépírása jutalmául.

8. A végén említjük fel a Cellulose-gyár igazgatóságának nemes gondolkodását — mely úgy látszik — a humanitás iránt fogékonyi s fogékonyóságának többször jelét is adja vidékünkön. A humanusan érző, gondolkozó és cselekvő társulat igazgatósága ezuttal 25 frtot jutattott szegény és jó tanulóink díjazására, mellyel egyuttal példát is ad más egyeteknek és testületeknek hasonló cselekedetekre. Ez összegből 13 frt 49 kr értékű jutalom-könyveket most osztottak ki Mihályfi Miklós, Fehér Pál V. ot. Neuhold Vilmos III. o., Balázs János II. o. és Prodán János I. o. tanulók között. A megmaradt 11 frt 60 krra tankönyvek vásároltatnak, melyekből a jó előmenetelért a jövő isk. év elején a következő tanulók részesülnek: Burger Kornél, Komjátszegi Lajos, Szabó János, Száva Sándor I. o., Székely János, Zalányi Ferencz, Zöld János II. oszt. tanulók.

A torna-vizsgákra a vallás- és közok.-ügy miniszter ur kitöltendő diszokleveleket küldött le a tanfelügyelőséghez a jobb tornászok részére. Ezek mellett első díjakul még 4 ezüst tallér volt kitűzve, melyek közül az első Mihályfalvi Miklós V. o. nyerte el a futás versenyben az oklevéllel együtt; oklevél jutott aztán a futásból még Petrikás Emil, Micska Pál I. o., Hamari Géza, Wézel Lajos III. o., Lövi Dezső, Orel Géza, IV. o. tanulóknak. b) az ugró versénynél megint Mihályfalvi Miklós nyerte el az első oklevelet és 1 tallért; oklevelet kaptak: Petrikás E., Neuhold Vilmos, Siménfalvi Tihamér, Wézel Lajos, Mészáros János IV. oszt. tanulók. c) A harmadik tallért a rudmászásnál nyerte el Mészáros János IV. o. tanuló oklevéllel együtt. Oklevelet nyertek a következő jobbak még: Lépter Rezső I. o., Neuhold Vilmos III. o., Bölöni Vilmos IV. o., Létai Gábor IV. o. d) Legértékesebb a 4-ik tallér s az ezzel járó oklevél volt, melyet Mészáros János IV. o. tan. vitt el a tornaszereken (nyújtó, korlát, és hinta) felmutatott általános ügyességeért, kitünő tornázásért. Oklevelet nyertek itt még: Mészáros Lajos, Micska Pál I. o., Szigethi István V. oszt. tanulók.

állást kapott. Tanított és maga is tanult. Eljárt az egyetemre az előadásokat hallgatni.

Időközben hazahívták atyjának halálos ágyához. Tanulmányait félbe kellett szakítania, hogy kereset után lásson és hozzátartozóit eltarthassa.

Túltesztett munka és lelki gyötrődés megromtotta egészségét. Megbetegedett. Talán sosem épült volna fel, ha pártfogója nélkül, ki megszánta Emmát, s magával vitte őt falusi birtokára üdülni. Egészsége visszatérve újból tanuláshoz látott.

Majd 1882. nyarán letette a doctorátust is.

Mindenfelől szerencsét kívántak neki, nevé az egész országban ünnepelték. Emma a sympathia mindezen nyilvánulásait szerényen elbizakodottság nélkül fogadta.

Ebből az alkalomból nemesszivü férfiak és nők mintegy 3.500 frtot gyűjtöttek össze; s ezzel az adományyal módot nyújtottak neki kisebb adósságainak tisztázására.

A doctoratus letétele után Aström Emma folytatta működését, mint tanítónő és fivéreinek nevelését is kezébe vette.

Végül 1886-ban illő álláshoz jutott: kinevezték az ekenási tanítónőképzőhöz a svéd nyelv és történelem tanárává.

(„Élet” után.)

Szinnyey Ottmár.

Ezeknek kihirdetése és kiosztása után — Varga Dénes isk. igazgató mondott a növendékekhez intelmi beszédet a jó magaviseletről, úgy az iskolában, mint a családi körben és azon kívül óhajtván, hogy megfrissülve jöjjenek vissza az iskolába szeptemberben az új tanév megkezdésére.

A 4-ik fajta iskola a polgárral egy igazgatóság alatt levő négy elemi osztálya az unit. felekezetnek és a polgárral párhuzamosan haladó vallás latin és görög nyelvi tanfolyam — mely szintén a felekezet hatósága alatt áll. 27., 28. és 29-én voltak meg ezeknek a vizsgálataik Kovács János kolozsvári tanár, vizsgálóbiztos elnöklete mellett.

A kiosztott bizonyítványok szerint átlag nagyon kevés tanulót utasítottak osztályismétlésre. 29-én volt az utolsó bezáró ünnepély, mely után megüresedtek az iskola termei s szeptemberig újra komoran hallgatnak a falak. —y.

H I R E K.

Olvasóinkhoz.

Tudomására kívánjuk hozni lapunk olvasóinak, hogy a „Vasárnap” című budapesti vállalat megszűnt.

Miután lapunk szerkesztősége és kiadóhivatala a megszűnt mellékletet pótolni óhajta, tudatjuk olvasóinkat, hogy e helyett egy **regény-mellékletet** adunk, melynek szétküldését e hó folytán megkezdjük.

Értesítjük továbbá lapunk olvasóit, hogy **kiadóhivatalunk** vezetését **Harmath József** könyvkereskedő cégnek adtuk át, s az előfizetési pénzeket jövőre oda küldeni kérjük. Lapunk mint eddig, úgy ezutánra is igyekezni fog vármegyénk és megyénk székvárosa érdekeit szolgálva közérdekű cikkek és szépirodalmi dolgozatokat hozni, s megtartja továbbra is azon irányt, mely fenállását biztosította.

Az „Aranyosvidék” szerkesztősége.

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, miszerint az új félév megkezdése alkalmából előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék. Azon előfizetőinket pedig, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, kérjük, miszerint hátralékukat beküldeni sziveskedjenek.

Az „Aranyosvidék” kiadóhivatala.

— **Esküvő.** Ferenczi Miklós ügyvéd, turi és tordai birtokos és neje Tarsoly Vilma szép leányát Vilmát mult hó 29-én vezette oltárhoz Tamássy István cs. és kir. ezredorvos. Az esküvő Turban ment véghez. Násznagyok és nászasszonyok voltak Gámán Zsigmond és neje, Deák Pál és neje, gróf Eichelburg és neje. Nyoszóleányokul Asztalos Irénke és Magyar Klementin, vőfélyekül Ferenczi Géza és Halászi Lajos szerepeltek. Kísérje boldogság e szép frigyét.

— **Máriássy Antal** kerületi phylloxera felügyelő folytatja vizsgálódásait megyénk összes szőlőhegyeiben. Mint lapunkat értesíti, a Mészköi szőlőhegyekben egy jókora phylloxera foltot fedezett fel. A régiak úgy látszik, hogy nem ok nélkül áldották a mészköi bort „vinum de Mészkö, üsse meg a menkő” mert végre is bele költött a fészkes fene a phylloxera képében. Itt megjegyezzük, hogy Máriássy urat a tevékeny szakértő phylloxera felügyelőt tévesen irtuk Máriássy Gyulának.

— **Öngyilkossági okvetetlenkedést** követett el a Magyarosy Dániel kereskedő kutjában egy cseléd-leány nagy elke-

seredésében. Hihetőleg szerelem miatt. Hogy magára keltse a figyelmet, a kőveken nagy óvatossággal bemászott a kutba, s ott derékig a vízben elkezdett sivitani, hallja meg minden ember, jöjjön és nézze meg, hogy ő mindjárt beleöli magát a vízbe. Aztán kihúzták nagy lucskosan. Egyéb baj nem történt, csak a gazdának ki kellett takarítani a kútát.

— **A „Tordai Dalkör”-t** egy június 17-én kelt felhívással a debreczeni testvér dalegylet csatlakozásra szólította fel egy a budapesti dalárünnepély után (aug. 20) kezdődő kirándulásra, azon megjegyzéssel, hogy minél több résztvevőt szerezzen a dalkörhöz nem tartozó egyének közül is. A kirándulás Fiume és vidékére (Abbazia, Velence, Trieszt és Mirámáre) van tervezve és 10 napot fog igénybe venni. Az utazás összes költsége teljes ellátás mellett III. osztályon 75 frt, II. osztályon 90 frtban van megállapítva. Ennek folytán felkérjük azokat kik ezen felette olcsó és nagyon élvezetesnek ígérkező kirándulásban részt óhajtanak venni, hogy ebbeli szándékukat e hó 8-ig Salamon Ferencz egyleti titkárnál annál inkább jelentsék be, mert a később jelentkezők már nem lesznek felvehetőek a kirándulók közé. Bővebb felvilágosításokat ad fent nevezett egyleti titkár naponta este 7—10 óráig az egylet próbahelyiségében. — Az elnökség.

— **A tordai olvasó-nőegylet** egy tordai születésű siketnéma gyermek tanítási költségeinek beszerzése céljából 1892. július 10-én, zártkörű tánczvigalmat rendez. Személyjegy 80 kr., gyermekjegy 30 kr. Kezdeté 6 órakor. Jegyek előre válthatók Gombos László, Bernád és Polonyi urak kereskedésében. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A rendezőség élén Dulló Jánosné áll 12 előnyösen ismert hölgygyel, a kik mindent elkövetnek, hogy e jótékonykezelt multság sikerüljön.

— **Határozások.** Lapunk szerkesztőségébe a következő gyászjelentések érkeztek: Héros Róza életének 32-ik évében rövid szenvedés után f. hó 29-én elhunyt. Temetése 22-én ment végbe általános részvét mellett. — **B. Horváthy Károly** életének 52-ik, boldog házasságának 29-ik évében f. év és hó 26-án hosszas szenvedés után megszűnt élni. Temetése e hó 27-én volt. Özvegyén s négy gyermekén kívül nagy számú és előkellő rokonság gyászolja Nyugodjanak csendesen!

— **A torda-turi ev. ref. egyház** folyó évi július hó 10-én saját pénztára javára jótékonykezelt nyári tánczvigalmat rendez az áll. iskola épületében. A rendezőség nevében: Tarsoly Kálmán, főgondnok; Mező. Lajos, ev. ref. körlelkész; Kovács Sámuel, pénztárnok. Belépti jegy: személyenként 1 frt., családjegy 2 frt., 3 személyen felül 2,50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Azoktól, a kik részt nem vehetnek, de a szent ügyet támogatni sziveskednek, a belépti jegy ára felülfizetésnek tekintetik és hirlapilag nyugtáztatik Zenéről és vendéglőről gondoskodva van. Kezdeté este 8 órakor.

NYILTÉR.

Egy VI-ik gymnasialis osztályt végzett jó házból való tanuló

gyakornokul

fölvéttetik **Gajzágó Róbert** gyógyszer-tárában.

VARMEGYEI RENDELETEK.

Szám **162**—1892.

Pályázati hirdetmény.

Torda-Aranyosvármegye törvényhatóságánál üresedésben levő évi 300 frt fizetés és 60 frt lakbér illetményel javadalmazott több közigazgatási gyakornoki állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1883. I. t. cz. ben megszabott minősítést s ne-

táni eddigi szolgálataikat igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket, hozzám folyó évi július hó 15 ik nyujtsák be.

Torda 1892. június hó 24-én.

Gróf. RETHLEN GÉZA,
főispán.

Szám **2487**—1892.

Tekintetes alispán ur!

Van szerencsém tisztelettel jelciteni, hogy Koszta Ignác 18 éves ev. ref. vallásu, közép természetű, kerek arcza, fekete szemű rendes orra, szabályos száju, fekete haju, Aranyos-Polyáni illetőségű cseléd 7 frt bérösszeg felvétele után L. Fekete Iván Aranyos-Polyáni birtokos szolgálatából ismeretlen helyre eltávozván köröztetése iránt egyidejűleg intézkedtem.

Torda, 1892. június 20-án.

DAMOKOS s. k.
főszolgabíró.

M. kir posta és távirdai igazgatóság N.-Szeben.

Szám **1830**—1892.

Pályázati hirdetmény.

Postamesteri állásra tisztí szerződés mel. lett: Maros-Ludason. Torda-Aranyosmegyei I. oszt. postatávirda hivatal (csak férfi pályázhat) készpénzbiztosíték 600 frt; járandóság 1000 frt évdíj 145 frt irodai 184 frt kézbesítési és utólagosau megállapítandó szállítási általány, melyért a kinevezett kir. postamester köteles a 2 klméter-távolságra fekvő pályaudvarhoz és vissza naponta 4-szer közlekedő (küztük egy éjjel) 1 fogatu kocsit küldöncz postajáratot a postatávirda igazgatóság által esetről-esetre megállapítandó menetrend szerint fentartani.

A kinevezendő kir. postamester fenti járandóságokon kívül a községi iskola alatt tulajdonát képező 4 hold legelő és 6 hold 470 □-öl szántó föld haszon élvezetére is jogosult, melyért azonban az állami és községi adó illetékben felül tulajdonos iskola alapnak holdanként évi 2 frt haszonbért tartozik fizetni.

A postaföldek bármikor vissza vonható haszon élvezete a később megállapítandó szállítási általányba befog tudatni.

Pályázhatnak a tényleg szolgálatban álló postamesterek és kiadók, valamint postamester és kiadó jelöltek, továbbá más oly egyének (férfiak) kik legalább 18 évesek, magyar állampolgárok ép és egészséges testalkatuk, feddhetlen előéletűek s a szükséges szakképzettséggel már bírnak, vagy ennek hiányában legalább a polgári vagy ezzel egy rangu más iskola sikeres bevezését kimutatják. Egyenlő minősültség mellett előnyben részesülnek azon pályázók, kinek vagyona van, illetve a kicstárnak még más ovadékok, pl. ingatlan vagyona, lehetőleg elsőhelyen bekebelezendő s meghatározott összegre szóló zálogjogban vagy ovadékképes értékpapirokból esetleg gyümölcsözőleg elhelyezett készpénzből álló tőke önerejükből, vagy mások által nyujtani képesek ezen kérvényükben okmányilag, nevezetesen ingatlanoknál, a hitteles telekjki. kivonattal és becslevéllel igazolják.

A folyamodók által sajátkezűleg irt és kellően felszerelt kérvények 3 hét alatt a nagyszebeni magyar kir. posta és távirda igazgatóságához intézendők. Nagy-Seben 1892. június hó 8-án.

A magyar kir. posta és távirda igazgató helyett: **SIPOS s. k.**

Sz. 2487—1892.

Koszta Ignác 18 éves, ev. ref. vallásu középtermetű, kerek arcza, fekete szemű rendes orru, szabályos száju, fekete haju, aranyos-polyáni illetőségű cseléd 7 frt bérösszeg felvétele után L. Fekete Iván aranyos-polyáni birtokos szolgálatából ismeretlen helyre eltávozván, fölhivatnak összes hazai hatóságok, miként fent megnevezett szökevény-cselédet köröztetni, s föltalálás esetén alólított elébe kísértetni sziveskedjék.

Torda, 1892. június hó 20-án.

SZEMERLAY GYULA,
szolgabíró.

M. kir. posta és távirda igazgatóság N.-Szeben.

Szám 3496—1892.

Pályázat

Postamesteri állásra tisztifetés mellett: Torda-Szent-László Torda-Aranyosvármegyében III. oszt. postahivatal, telefon állomással egybekötve.

Kézpénz biztosíték 130 frt, járandóság 150 frt évi díj 40 frt általán, a telefon bruttó bevételéből 30%-nyi jutalék mely azon évenként 120 frt nem haladhat felül s végül utólagosan meghatározandó szállítási általán melyért a ki-nevezendő postamester köteles lesz Torda-Szent-Lászlóról a 14 kmtr. távolságra eső Szász-fenesre és vissza naponta egyszer közlekedő egyfogatu kocsit küldöncz posta járatot a posta és távirda-igazgatóság által esetről-esetre megállapítandó menetrend szerint szabályszerű saját kocsijával fenntartani.

Pályázhatnak a tényleg szolgálatban álló postamesterok és kiadók, valamint a postamester és kiadó jelöltek továbbá más oly egyének (férfiak és nők) kik legalább 18 évesek, magyar állampolgárok, ép egészséges testalkatnak, adhatlan előéletűek s a szükséges szakképzet-séggel már bírnak, vagy ennek hiányában leg-alább a polgári vagy ezzel egyrangú más iskola sikeres bevezését kimutatják.

Egyenlő minősültség mellett előnyben részesülnek azon pályázók, kiknek vagyona van illetve a kincstárnak még más ovadékat pl ingatlan vagyona, lehetőleg első helyen saját költségükön bekebelezendő s meghatározott összegre szóló zálogjogban vagy ovadékképes értékpapirokból, esetleg gyümölcsözöleg elhelyezett készpénzből álló tőkében önerejükkel vagy mások által nyújtani képesek, s ezen kérvényükben okmányilag nevezetesen ingatlanoknál a hiteles telekívi kivonattal és becs-levéllel igazolják. A folyamodók által sajátke-züleg írt és kellően felszerelt kérvényük 3 hét alatt a nagyszebeni postai igazgatóhoz küldendők. N.-Szeben 1892. június hó 9-én.

Posta és távirda igazgató helyett:

SIPOS S. K.

Szám 5046—1892.

Valamennyi főszolgabíró és városi tanácsnak

Földmívelési m. kir. miniszter ur ő nagy méltósága idei 24062 sz. alatt valamennyi törvényhatóságához a következő körrendeletet bocsajtotta ki. Kérdés merült fel az iránt, hogy azon községekben hol a huszfogyasztás jelentéktelen s közbégőhid nincs, a mészáros kötelezhető-e magánvágóhid építésére, vagy sem? s ha nem kötelezhető, a szarvasmarháknak, melyek

az 1888. évi VII. t.-cz. 15 §-a értelmében csak vágóhidon vágathók le, a vágóhidon kívül történt levágása képeze-e kihágást vagy sem?

Mint hogy az idézett t. cz. s az annak végrehajtása tárgyában 40.000/80 sz. a. kiadott rendelet értelmében ott, hol a huszfogyasztás jelentéktelen, s közbégőhid nincs sem a község, sem pedig a mészáros vágóhid építésére nem kötelezhető; oly községekben tehát hol sem köz sem pedig magán vágóhid nincs, a szarvasmarháknak vágóhidon kívül történt levágása, ha egyébként az idézett végrehajtás rendelet 45 és 46 §-ában előirt követelményeknek valamint a közfogyasztásra szánt állatok levágása körül fennálló közegészségügyi szabályoknak elég tétetik kihágást nem képez.

Ezuttal megjegyzem azt, hogy tanácsos volna, ha a főszolgabíró, az alispán rendelkezése, oly községekben, hol sem köz sem pedig magánvágóhid nincs; egy bekerített s kő vagy téglával kirakott s tisztántartható helyet jelölne az állatok vágására.

Mitől ezimed értesítettik azon megjegyzéssel hogy ott a hol közbégőhid nincsen a vágásra a rendeletben foglaltak szerint hely jelöltesék ki. Torda 1892. június hó 13-án.

RÉDIGER BÉLA, alispán

Sz. 3245.
1892. kví

Arverési hirdetményi kivonat.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Fekete Ferencz tordai bejegyzett cég végrehajtónak Hirsch Mózesné Márton Mária naszodi végrehajtást szenvedő elleni 25 frt 50 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a tordai kir. törvényszék (m.-ludasi kir. járásbíró) területén lévő Maros-Bogát községben fekvő a m.-bogati 487 tjkvben A +1678/1. 1679/2. 1679. hrsz. a foglalt belsősege ingatlanra az árverést 782 frtban ezennel megállapított kikiáltást árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi augusztus hó 5-ik napján d. e. 9 órakor M.-Bogát községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak végrehajtató kivételével az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 78 frt 20 krt. osztr. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazság-

ügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tordán, 1892 évi apr. hó 14-én.

A tordai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Solymosi Miklós,
kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési ministerium az 1892. évi június hó 8-án kelt 30810. számú rendeletével a torda-nagyszeben-brassói államút 19—20 km. szakaszán lévő 36. számú hid átalakítási munkáinak helyreállítását 2449 frt 60 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1892. évi július hó 14-ik napjának déli 10 órájára a torda-aranyosvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

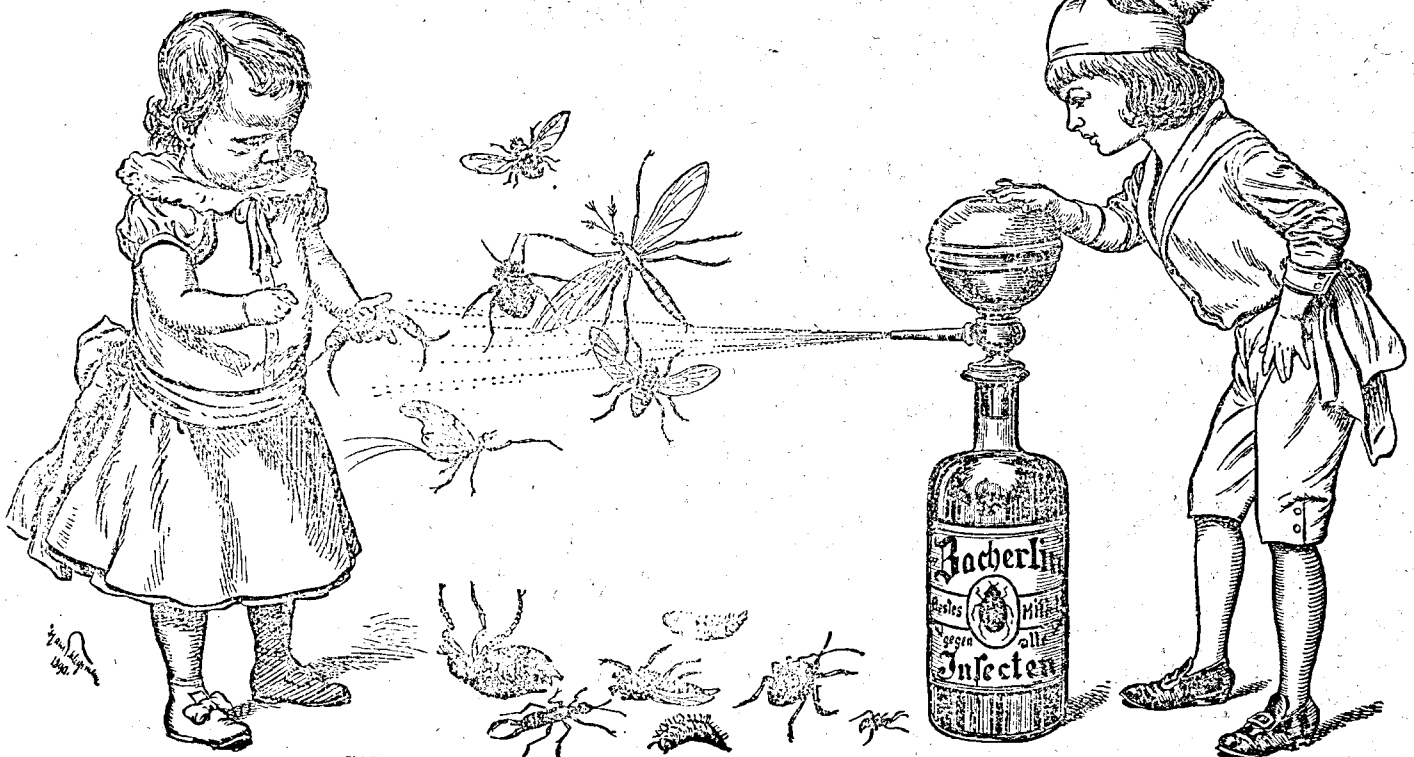
A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap déli 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Tordán 1892. július hó 29-én.

Torda-Aranyosvármegyei
m. kir. államépítészeti hivatal.

Elővigyázat a ZACHERLIN vásárlásánál.

Kapható:

Kovrig János, Gajzágó Róbert, Velics J.,
Bernád és Polonyi és Soós Károly üzletében
Tordán.

Vevő: "En nem akarok nyitott rovarport," mert én Zacherlin-t kértem. E speciálitást joggal dícsérik, mint a legjobb szert mindenféle rovar ellen s azért csak lepeséteit ilveget veszek a "Zacherlin" névvel.